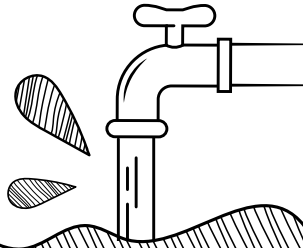

Handleiding Water for Life

Groep 3 – 8

Inleiding

Voor kinderen in Nederland is het heel normaal dat er altijd schoon water uit de kraan komt. En dat er überhaupt een wateraansluiting is in huis. En een toilet dat doorspoelt. Maar helaas is het niet overal ter wereld zo vanzelfsprekend. Daarom heeft Water for Life een missie: mensen in arme wijken wereldwijd toegang geven tot drinkwater en een toilet.

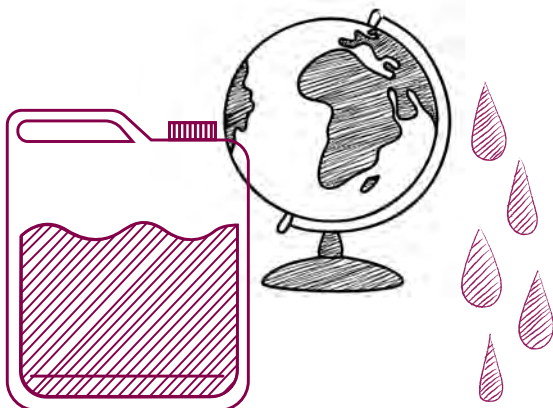
Het doel van dit lesmateriaal is om Nederlandse leerlingen bewust te maken van het feit dat iets wat heel gewoon is voor de één, een wereld van verschil maakt voor de ander. Daarnaast zullen ze leren waarom schoon water zo belangrijk is voor een goed en gezond leven en dat het dus eigenlijk heel waardevol is.

Omdat het zo waardevol is, moeten we er dus (ook hier in Nederland!) zuinig mee omgaan. Leerlingen krijgen hierover praktische tips die ze meteen thuis kunnen toepassen.

Om de lessenreeks compleet te maken kun je met de school een inzamelingsactie voor Water for Life organiseren. Met 18 euro help je één persoon aan schoon drinkwater. Kun je nagaan hoeveel mensen je zou kunnen helpen met een hele school!

In deze handleiding vind je informatie over de doelgroep en de leerdoelen van dit lesmateriaal, instructies over de lesopbouw, de juiste antwoorden bij de opdrachten op het werkblad, inspiratie voor inzamelingsacties, en praktische informatie voor het organiseren van een actie.

Veel plezier met het lesmateriaal van Water for Life!

Doelgroep en leerdoelen

Doelgroep

Het lesmateriaal van Water for Life is bedoeld voor:

- Leerlingen en leerkrachten van groep 3, 4 en 5
- Leerlingen en leerkrachten van groep 6, 7 en 8
- Ouders en andere gezinsleden

Leerdoelen

Na gebruik van het lesmateriaal weten leerlingen:

- Dat het niet vanzelfsprekend is dat er schoon water uit de kraan komt
- Waarom een goede watervoorziening zo belangrijk is
- Hoe Water for Life mensen zonder watervoorziening helpt
- Waarom en hoe ze zuinig moeten omgaan met kraanwater
- Hoe ze geld op kunnen halen voor Water for Life

Dit lesmateriaal sluit daarmee goed aan op de volgende kerndoelen binnen het domein 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'.

Mens en samenleving

34. De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

39. De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Groep 3-5

Groep 3, 4 en 5 maken in één les kennis met Water for Life. De les bestaat uit een inleidend kringgesprek, een creatieve opdracht en een klassikale afsluiting. De Water for Life les komt het best tot zijn recht als hij wordt afgesloten met een inzamelingsactie. Lees op de inspiratiepagina verderop wat de mogelijkheden zijn!

Lesopbouw

Inleiding ⌚ 10 minuten

Hierbij kun je bijvoorbeeld de volgende vragen bespreken met de leerlingen:

- ➔ Wat doe je als je water nodig hebt?
- ➔ Waar heb je allemaal water voor nodig?
- ➔ Heeft iedereen op de wereld een kraan en een wc, denk je?
- ➔ Hoe gaat het als je geen kraanwater in huis hebt?
- ➔ Waarom is schoon water zo belangrijk?

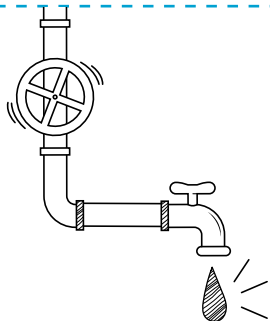
Kern ⌚ 30 minuten

Ter verwerking kun je kiezen uit een aantal knutselopdrachten die passen bij de werkzaamheden van Water for Life.

Maak een waterleiding voor Gomez

Gomez heeft thuis geen kraan. Jij gaat de waterleiding naar zijn huis bouwen.

Stappenplan: Knip rietjes in stukken. Teken twee gebouwen. Links een drinkwaterbedrijf en rechts een huis. Plak de stukjes rietjes op het papier en maak zo een waterleiding van het drinkwaterbedrijf naar het huis.

Maak een waterpomp voor Lina

Lina moet ver lopen om water te halen. Maak een waterpomp voor in haar dorp.

📺 schooltv.nl/video/waterpomp-maken-knutsel-uit-hoelahoep/

Maak je eigen gieter

We moeten slim omgaan met water, zodat er genoeg is voor iedereen. Je kan bijvoorbeeld je plantjes water geven met regenwater. Maak daarom je eigen gieter.

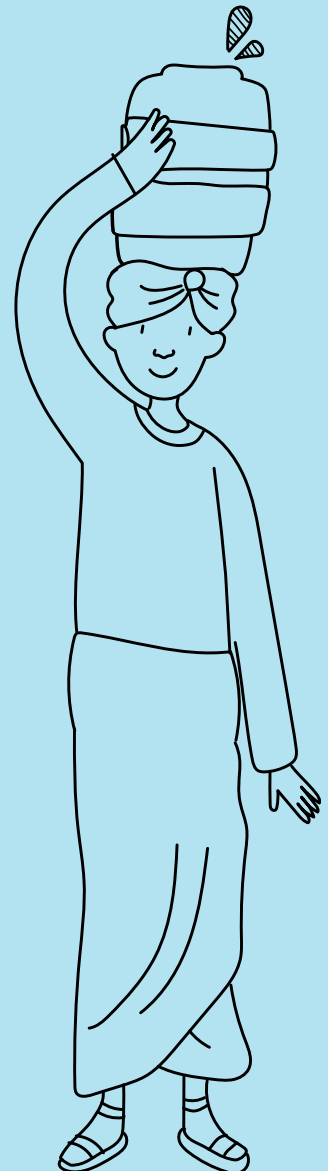
📺 schooltv.nl/video/gieter-maken-knutsel-uit-hoelahoep/

Vervolg lesopbouw

Afsluiting ⌚ 10 minuten

Bespreek met de klas het verhaaltje dat bij de knutselopdracht hoort.

- Wat is er veranderd voor Gomez nu hij een waterleiding naar zijn huis heeft lopen?
- Waarom is Lina blij dat er een waterpomp in haar dorp is?
- Waarom moeten we slim omgaan met water?

Groep 6-8

Groep 6, 7 en 8 maken in twee lessen kennis met Water for Life. De eerste les bestaat uit een inleidend kringgesprek, een werkblad met opdrachten, en een afsluitende quiz. Deze les zal gegeven worden door een gastdocent van Water for Life, maar kan eventueel ook door de leerkracht zelf worden gedaan. De tweede les is een verdiepende les die door de leerkracht zelf gegeven kan worden. Deze bestaat uit verschillende creatieve opdrachten om met Water for Life aan de slag te gaan. De Water for Life lessen zijn het leukst als ze worden afgesloten met een inzamelingsactie. Lees op de inspiratiepagina verderop wat de mogelijkheden zijn!

Les 1

Inleiding ⌚ 10 minuten

In de inleiding is het belangrijk om de voorkennis van de leerlingen te activeren.

Wat weten ze al over kraanwater? In Nederland, maar ook in de rest van de wereld?

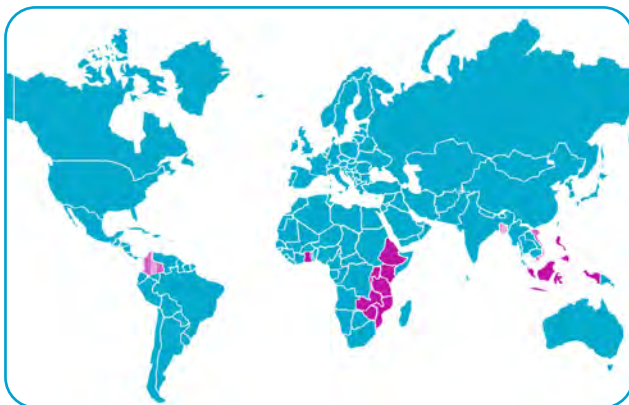
Is het wel zo vanzelfsprekend dat er schoon water uit de kraan komt? Onderstaande vragen kunnen helpen bij het voeren van dit inleidende kringgesprek.

- Waar gebruik je op een dag allemaal water voor?
- Hoe kom je aan schoon water als je thuis geen kraan hebt?
- Waarom is schoon kraanwater zo belangrijk?

Laat na het kringgesprek **het filmpje over Water for Life** zien.

Bespreek het filmpje met de leerlingen. Bijvoorbeeld met de volgende vragen:

- Hoe zou het zijn als je zelf elke dag water moest halen voor je familie?
- Wat zou er gebeuren als je niet naar school kon?
- Wat zou je allemaal kunnen doen om mensen zonder kraan en toilet te helpen?

Bekijk samen **de interactieve kaart met daarop de projecten van Water for Life**. Vertel dat Water for Life projecten doet in veel verschillende landen. Met de projecten helpen ze ook veel kinderen aan schoon drinkwater en goede toiletten. Klik een of twee projecten aan en vertel wat Water for Life op deze plekken heeft gedaan.

Kijk voor het filmpje, de interactieve kaart en de quiz op waterforlife.nl/educatie.

Les 1

Kern ⌚ 30 minuten

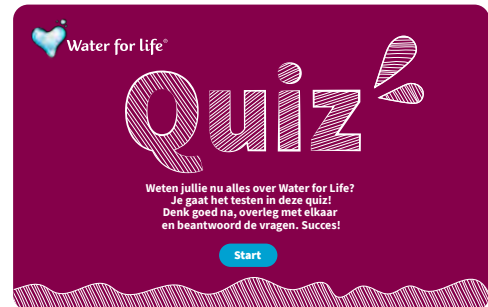
De kern van deze les bestaat uit een werkblad met opdrachten. Je kunt ervoor kiezen om de leerlingen individueel of in groepjes aan de slag te laten gaan met het werkblad. De lesstof die nodig is om de vragen te beantwoorden is te vinden op het informatieblad. Toon de wereldkaart op het digibord en geef elk groepje een informatieblad.

Nodig:

- ➔ Eén werkblad per leerling
- ➔ Eén informatieblad per groepje
- ➔ Pen of potlood

Afsluiting ⌚ 10 minuten

Bespreek de antwoorden van de opdrachten op het werkblad. Om te testen of leerlingen alles begrepen hebben, is er ter afsluiting van de les een quiz. Doe deze quiz samen met de hele klas, zodat elke leerling aan het eind met de juiste boodschap naar huis gaat: Schoon kraanwater is niet vanzelfsprekend. Het is wel erg belangrijk. Water for Life zorgt voor een goede watervoorziening voor iedereen. Geef de leerlingen het ingevulde werkblad mee naar huis, zodat ze thuis kunnen laten zien wat ze geleerd hebben.

Antwoorden werkblad

Opdracht 1

Waar

Niet waar (vooral meisjes en vrouwen)

Waar

Niet waar (ongeveer 100 keer zoveel mensen)

Waar

Opdracht 2

1	(b)	(a)	(c)	(t)	(e)	(r)	(i)	(e)	(n)
2	(k)	(i)	(o)	(s)	(k)				
3	(d)	(i)	(a)	(r)	(r)	(e)	(e)		
4	(c)	(h)	(o)	(l)	(e)	(r)	(a)		
5	(w)	(a)	(s)	(s)	(e)	(n)			
6	(t)	(a)	(p)	(p)	(u)	(n)	(t)		

Opdracht 3

Juiste volgorde: 3 – 6 – 1 – 5 – 2 – 4

Opdracht 4

Meerdere antwoorden mogelijk. Voorbeeld:

Toilet – Kleine spoelknop gebruiken na het plassen

Keuken – Kraan dicht tijdens het afwassen

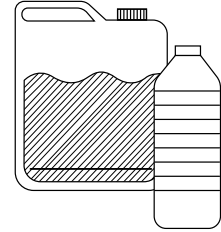
Badkamer – Kort douchen

School – Kraan goed dichtdoen, zodat hij niet drupt

Les 2

Inleiding ⌚ 5 minuten

Herhaal met de leerlingen wat ze de vorige les geleerd hebben. Dit kan je doen door een paar leerlingen te laten vertellen wat ze hebben onthouden of wat ze het interessantst vonden.

Kern ⌚ 30 - 60 minuten

Er zijn veel kinderen op de wereld die thuis of op school geen schoon kraanwater of toilet hebben. Je vindt hun verhalen op de wereldkaart en op de website van Water for Life. In deze les gaan de leerlingen deze verhalen vertellen aan elkaar, en eventueel ook aan hun familie en aan de rest van de school. Er zijn verschillende manieren waarop de verhalen verteld kunnen worden. Laat de leerlingen de manier kiezen die hen het meest aanspreekt.

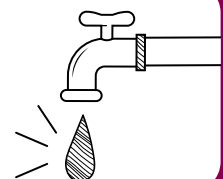
Nodig:

- Eén laptop, tablet of smartphone per groepje
- Knutselpapier
- Kleurpotloden en stiften

1. Verdeel de klas in groepjes van 3 à 4 leerlingen.
2. Laat de leerlingen eerst op zoek gaan naar een verhaal dat ze willen vertellen. Dit kan ook op meerdere momenten in een projectweek.
3. Laat hen daarna kiezen welk van deze opdrachten ze willen doen:
 - **Stripverhaal:** De leerlingen toveren hun gekozen verhaal om in een stripverhaal.
 - **Vlog:** De leerlingen maken een filmpje waarin ze het gekozen verhaal vertellen.
 - **Poster:** De leerlingen maken een actieposter waarop staat hoe het kind uit het verhaal geholpen kan worden door Water for Life.
 - **Lied:** De leerlingen schrijven een lied of rap waarin ze het verhaal van het kind vertellen.
 - **Muurkrant:** De leerlingen maken een muurkrant over het gekozen verhaal. Met tekstberichten en foto's maken ze een krantenpagina om op te hangen in de klas.
 - **Quiz:** De leerlingen maken een quiz, bijvoorbeeld met Kahoot! over het door hen gekozen verhaal.
 - **Lapbook:** De leerlingen maken een klap-uit boek met allemaal informatie over het door hen gekozen verhaal.

Afsluiting ⌚ 15 minuten

Ter afsluiting van de les presenteren de leerlingen hun verhalen aan de rest van de klas. Geef de leerlingen de tijd om vragen aan elkaar te stellen over de vertelde verhalen.

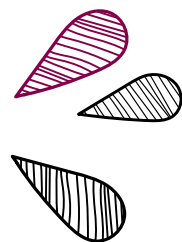
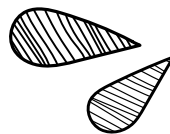
Kom in actie!

Water for Life maakt kraanwater vanzelfsprekend voor iedereen. En daar kan jouw school bij helpen! Met verschillende toffe acties kan je als school meer bewustzijn creëren en zelfs geld inzamelen.

Inspiratie voor Water for Life-acties

Een actie kan heel groot zijn, met de hele school, maar ook kleinschalig met één klas. Voorbeelden van leuke acties zijn:

- **Een knutselmarkt** organiseren waarbij zelfgemaakte posters, infographics, tekeningen en knutselwerkjes over Water for Life door ouders gekocht kunnen worden.
- **Sponsorloop** voor Water for Life.
- **Een benefietmarkt** waarbij lekkere hapjes en watercocktails verkocht worden en (water)kermisactiviteiten worden georganiseerd. De opbrengst gaat naar Water for Life.
- **Posters en flyers maken** over het belangrijke werk van Water for Life en deze ophangen op school, bij een supermarkt of een bibliotheek in de buurt.

Ouders

Om ouders gemakkelijk te betrekken bij je actie voor Water for Life staat hieronder een standaard brief die je kunt gebruiken om hen te informeren over een inzamelingsactie en een tekstje om te kopiëren in de nieuwsbrief van de school.

Informatiebrief

Beste ouders/verzorgers,

Wij gaan op school aan de slag met een lessenreeks over Water for Life. Water for Life is een stichting van Nederlandse drinkwaterbedrijven met de missie om iedereen ter wereld van schoon drinkwater en een toilet te voorzien. In deze lessen leren de leerlingen dat schoon drinkwater niet zo vanzelfsprekend is voor iedereen in de wereld en dat het gebrek hieraan verregaande gevolgen heeft. Zowel voor de gezondheid van de mensen als voor bijvoorbeeld het onderwijs van de kinderen daar. Veel kinderen kunnen niet naar school, omdat zij ver weg water moeten halen voor hun familie.

Met het lesmateriaal van Water for Life willen we de leerlingen bewuster maken van de leefomstandigheden van anderen en hen ervan doordringen dat je water niet voor lief moet nemen, en er dus zuinig mee om moet gaan.

Wij vinden dit als school een mooie kans om hier een inzamelingsactie aan vast te hangen en geld op te halen voor Water for Life.

We willen dit graag doen door middel van een [sponsorloop/knutselmarkt/benefietmarkt]. Deze zal plaatsvinden op [datum] van [tijd] tot [tijd]. U bent van harte uitgenodigd om te komen kijken en eventueel een donatie te doen. Met 18 euro helpen we één persoon aan schoon drinkwater.

Voor meer informatie over dit goede doel, kijk op www.waterforlife.nl.

Hartelijke groeten,
[Afzender]

Nieuwsbrieftekstjes

Sponsorloop: Wij komen in actie voor Water for Life! Water for Life is een stichting met als missie om iedereen ter wereld schoon drinkwater en een toilet te kunnen geven. Onze leerlingen hebben van alles over Water for Life geleerd in de klas en gaan nu zelf geld inzamelen. Met 18 euro helpen we één persoon aan schoon drinkwater. Op [datum] van [tijd] tot [tijd] doen wij met de school een sponsorloop. We hopen dat u de leerlingen komt aanmoedigen en dat u mee sponsort, zodat wij met de school een mooi bedrag kunnen ophalen voor Water for Life!

Knutselmarkt: Wij komen in actie voor Water for Life! Water for Life is een stichting met als missie om iedereen ter wereld schoon drinkwater en een toilet te kunnen geven. Onze leerlingen hebben van alles over Water for Life geleerd in de klas en gaan nu zelf geld inzamelen. Met 18 euro helpen we één persoon aan schoon drinkwater. Op [datum] van [tijd] tot [tijd] organiseren wij met de school een knutselmarkt. Op deze markt kunt u allerlei knutselwerkjes van de leerlingen kopen. De opbrengst gaat uiteraard naar Water for Life. We hopen dat u komt en iets moois vindt op de markt, zodat wij met de school een mooi bedrag kunnen ophalen voor Water for Life!

Benefietmarkt: Wij komen in actie voor Water for Life! Water for Life is een stichting met als missie om iedereen ter wereld schoon drinkwater en een toilet te kunnen geven. Onze leerlingen hebben van alles over Water for Life geleerd in de klas en gaan nu zelf geld inzamelen. Met 18 euro helpen we één persoon aan schoon drinkwater. Op [datum] van [tijd] tot [tijd] organiseren wij met de school een benefietmarkt. Op deze markt kunt u allerlei lekkernijen kopen en meedoen aan (water)activiteiten. De opbrengst gaat uiteraard naar Water for Life. We hopen dat u ook komt, zodat wij met de school een mooi bedrag kunnen ophalen voor Water for Life!

Praktische informatie

Geld doneren aan Water for Life kan op twee manieren. De eerste is om via de website een actie op te zetten. Op deze manier kun je de actie gemakkelijk delen via social media en e-mail. Ook kun je precies bijhouden hoeveel er gedoneerd wordt. Een actie starten kan via: waterforlife.nl/help-mee/start-hier-een-actie.

De tweede manier is om in één keer het opgehaalde bedrag over te maken naar Water for Life. Dat kan via: waterforlife.nl/help-mee/doneer.

Kijk voor meer informatie op: waterforlife.nl.

Water for Life is een initiatief van de Nederlandse drinkwaterbedrijven Vitens, Evides Waterbedrijf, Waterbedrijf Groningen, WML en PWN. De internationale samenwerking verloopt via VEI.